

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

การประชุมสุดยอด APEC ครั้งที่ 5. สยามจดหมายเหตุ 22 (26 - 31 ธันวาคม 2540) : 1454.

การรายงานผลการเจรจาขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ. สยามจดหมายเหตุ 22 (15 - 21 สิงหาคม 2540) : 908.

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. วิกฤตการณ์เศรษฐกิจไทย. รัฐชาติปริทัศน์ 41 (เมษายน - มิถุนายน 2541) : 64 - 65.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. เศรษฐกิจไทยฟื้นแน่แต่เพื่อไทย เพื่อเอเชียหรือเพื่อสหรัฐฯ. ผู้จัดการรายวัน (9 เมษายน 2541) : 8.

ข่าวเศรษฐกิจการเงินการคลัง. วารสารการเงินการคลัง 6 (2532) : 5.

ความรู้เรื่องธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ. วารสารการเงินการคลัง 6 (2532) : 20.

จริกรณ วัฒนวรราชศิริ. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ : การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ศึกษากรณีระบบการเงินระหว่างประเทศ. สารนิพนธ์ สาขาการระหว่างประเทศและการทูต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2533.

จิตติศักดิ์ นันทพานิช และสมลักษณ์ ศรีมาลี. จุดตายเศรษฐกิจ : ต้นตอแห่งปัญหาและที่มาของหายนะเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, 2542.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. เศรษฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2514.

ชาน สีทอง. เศรษฐกิจฟองสบู่แตก. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานเลขานุการพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ, 2541.

เดวิด โรบินสัน และคนอื่น ๆ. ประเทศไทย : การปรับตัวสู่ความสำเร็จ ประเด็นการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจในปัจจุบัน. เรียบเรียงโดยฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2534.

ทง พิทยะ. มาตรการฟื้นฟูความมั่นคงและเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ ฯ : ม.ป.ท., 2540.

ทัชชหัย ฤกษ์สุด. ผลทางกฎหมายจากการรับพันธะข้อ 8 ต่อการทำธุรกรรมกับประเทศที่เป็นภาคีและมีใช้ภาคีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ทิศทางเศรษฐกิจในเอเชีย. สยามจดหมายเหตุ 22 (7 - 15 ธันวาคม 2540) : 1280.

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. การปฏิรูประบบการเงินระหว่างประเทศ. อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวง เดช สนิทวงศ์, กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2518.
- ธารทอง ทองสวัสดิ์, รุ่งพงษ์ ชัยนาม และชุมพร บึงจุสานนท์. เอกสารการสอนชุดวิชา สถาบันระหว่างประเทศ หน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- ธารา จินดาและคณะ. บันทึกประวัติศาสตร์ รายงาน สปร. มูลเหตุเศรษฐกิจไทยเกือบล้มละลาย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์น้ำฝน, 2541.
- ธีระ นุชเปี่ยม. เอเชียหลังยุคสงครามเย็น. เอเชียปริทัศน์ 15 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2535) : 1.
- นิมิตร นนทพันธุ์ชาวาทย์. อนาคตเศรษฐกิจไทย : จะดำเนินไปในทิศทางใด. วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 29 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2540) : 17.
- บริษัท ศูนย์วิจัย ไทยพาณิชย์. 2540 ปีแห่งความปั่นป่วนตลาดการเงินไทย. กรุงเทพฯ : มาสเตอร์ คีย์, 2541.
- ปฏิริยาฝรั่งเศสต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชีย. สยามจดหมายเหตุ 23 (14 - 20 พฤษภาคม 2541) : 553.
- ประสงค์ วีระกาญจนพงษ์ และ กาญจนา อุดมมะบูรณีย์. การพัฒนาเศรษฐกิจกับการศึกษาของไทย. รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่งประเทศไทย (ตุลาคม 2539) : 14.
- ปราณี ทินกร. แนะนำธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ. วารสารสมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 2 (มิถุนายน - สิงหาคม 2534) : 7
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. ไอเอ็มเอฟ - การรับประกันระช้อ 8 กับความมั่นคงของเศรษฐกิจไทย. ข่าวพิเศษ 12 (28 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2533) : 31.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย. เอเชีย : ทำเลทองของการลงทุนจากต่างประเทศ. สรุปข่าวธุรกิจ 21 (16 - 31 พฤษภาคม 2533) : 24.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. การแก้ไขปัญหารัฐกิจอสังหาริมทรัพย์. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2540 : 39.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย การรักษาเสถียรภาพค่าเงินบาทในปี 2540. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2540 : 64 - 65.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. กิจการวิเทศนกิจ. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน ปี 2536 : 58 - 59.
- ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย. อันดับความน่าเชื่อถือของประเทศไทย. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2540 : 74 - 75.

- พรายพล คุ่มทรัพย์. เอกสารทางวิชาการประกอบการสัมมนาทิศทางการเศรษฐกิจไทย ปี 2540 เรื่องภาพรวมเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ ฯ : เอส เอ็ม เซอร์คิตเพรส, 2539.
- พิมพ์ใจ สิริโพธิ์ประภาณ. IMF กับการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย. วารสารเศรษฐกิจธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 38 (กันยายน 2540) : 10.
- พิสิฐ ล้อธรรม. บทศึกษาปัญหาการเงินของภาคธุรกิจเอกชน. มติชนรายวัน (10 พฤษภาคม 2541) : 5.
- ย้อนรอยสารพันวิกฤตก่อนเศรษฐกิจไทยล่มสลาย. มติชนรายวัน (30 ธันวาคม 2540) : 8.
- รุ่ง แก้วแดง. การลงทุนทางการศึกษาของประเทศไทย. มติชนรายวัน (24 เมษายน 2540) : 12.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. กระบวนการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจในประเทศไทย : บทวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมือง พ.ศ. 2475 - 2530. กรุงเทพฯ ฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2532.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. การบริหารนโยบายเสถียรภาพเศรษฐกิจในอนาคต. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์. วิกฤตการณ์การเงินและเศรษฐกิจการเงินไทย. กรุงเทพฯ ฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2541.
- รังสรรค์ หทัยเสรี. วิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาคเอเชีย : ที่มาของปัญหา ผลกระทบ และทางออก. จุฬาลงกรณ์วารสาร 10 (ตุลาคม - ธันวาคม 2540) : 35.
- ลาตินอเมริกา : บทเรียนเศรษฐกิจล้มละลาย. Available from <http://www.tfrc.co.th/tfrc/cgi/ticket/ticket.exe/1429777506/tfrc/thai/RESEARCH/res97/nov/LFEC486.HTM>; INTERNET.
- แล ดิลกวิทยรัตน์ และคณะ. เศรษฐกิจไทยในระบบทุนนิยมโลก. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วอลเดน เบลโลและคณะ. วิกฤตกระแสโลกาภิวัตน์ : บทวิเคราะห์และสำรวจแม่แบบของการพัฒนา. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2542.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- วิกฤตการณ์การเงินเอเชียต่อสินค้าส่งออกของสหรัฐและยุโรป. สยามจดหมายเหตุ 23 (26 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2541) : 246.
- วิชัย หิรัญวงศ์. องค์กรย่อยที่ทรงอิทธิพลในการประชุมสภาผู้ว่าการ WB - IMF. วารสารสมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์. 1 (กันยายน - ตุลาคม 2533) : 16 - 17.
- วิฑูรย์ ปัญญากุล. ธนาคารโลก พัฒนาการ อิทธิพล และผลกระทบ. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์นิตยสารทางใหม่, 2534.

- วิทยากร เชียงกุล และคณะ วิกฤตการณ์เศรษฐกิจไทย : ผลกระทบจากการปรับเงื่อนไข IMF และทางออกสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, 2541.
- วิวัฒน์ มุ่งการดี. นโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา : โครงสร้าง กระบวนการ และรูปแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วิวัฒน์ อรรถกร. บทวิเคราะห์ IMF ได้รับความช่วยเหลือหรือรับโรคระบาด. อาทิตย์ 20 (19 - 25 กันยายน 2540) : 40.
- เศรษฐกิจไทยเมื่อไหร่ฟื้น. เอกสารประกอบการสัมมนาทิศทางเศรษฐกิจไทย ปี 2542 กรุงเทพฯ : สมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์, 2541.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. ปัญหาทางการเมืองกับวิกฤตเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพธุรกิจ (11 สิงหาคม 2540) : 2.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. มหาอำนาจกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาค. ประชาชาติธุรกิจ (14 มกราคม 2541) : 21.
- สมบูรณ์ สิริประชัย. ประเทศไทยกับการยอมรับพันธะข้อ 8 ของ IMF. วารสารสมาคมเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์ 1 (กันยายน - ตุลาคม 2533) : 22.
- สมพงศ์ ชูมาก. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศยุคปัจจุบัน (ทศวรรษ 1990 และแนวโน้ม). (กรุงเทพฯ : ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540).
- สายหยุด เศรษฐอุดม. ทิศทางค่าเงินบาทภายใต้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว. เศรษฐกิจปริทัศน์ 5 (มีนาคม 2542) : 7.
- สมิทธิพร เศรษฐปราโมทย์. วิเคราะห์ประสบการณ์ไทยและเม็กซิโก. เศรษฐกิจปริทัศน์ 3 (สิงหาคม 2540) : 33.
- หน่วยการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย. ธนาคารโลก. (ธันวาคม 2537) : 1.
- หนังสือของประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย. สยามจดหมายเหตุ 23 (15 - 21 มกราคม 2541) : 79 - 80.
- อัลไบร์ทกระตุ้นเอเชียหนูนไอเอ็มเอฟสวดคองเกรสชุดสหรัฐอเมริกาตกต่ำ. ผู้จัดการรายวัน (15 มกราคม 2541) : 10.
- อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. วิกฤตไทย วิกฤตเอเชีย. (กรุงเทพ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 41.

ภาษาอังกฤษ

Amnuay Viravan. The Great Asian Crisis : Danger and Opportunity. Can Asia Recover its Vitality? : Globalization and the Roles of Japanese and U.S. Corporations. Tokyo : Institute of Developing Economies, 1998.

- Argy, Victor. The Postwar International Money Crisis - An Analysis. London : George Allen & Unwin, 1981.
- Ashwerth, William. A Short History of the International Economic Since 1850. 4th ed. London : Longman, 1987.
- Baht Fever. Nation Review. Available from Database <http://www.epnet.com>; INTERNET.
- Balaam, David N. and Veseth, Michael eds., Readings in International Political Economy. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1996.
- Baker, Aqe F. P. International Financial Institutions. New York : Longman Publishing, 1996.
- Banks, Arthur S. Day, Alan J. and Muller, Thomas C. "International Monetary Fund." Political Handbook of the World 1997. New York : CSA Publications, 1997.
- Banks, Arthur S. Day, Alan J. and Muller, Thomas C. "Group of Ten." Political Handbook of the World 1997. New York : CSA Publications, 1997.
- Bello, Welden. U.S. Congress Press IMF for More Accountability and Transparency . Available from <http://focusweb.org/focus/pd/apec/fot25htm>; INTERNET.
- Bennet, Leroy A. International Organization : Principles and Issues. 5th ed. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1991.
- Bergslen, Fred C. Reviving the Asian Monetary Fund. Available from <http://www.iie.com/NEWSLETR/news98-8.htm>; INTERNET.
- Berridge, G. R. International Politics : States. Power and Conflict since 1945. 3rd ed. New York : Harvester Wheatsheaf, 1997.
- Bridges, Brian. Europe and the Asian Financial Crisis : Coping with Contagion. Asian Survey 39 (May - June 1999) : 461.
- Bullard, Nicola Bello, Walden and Malhotra, Kamal. Americanisation of Thai Economy. The Nation April 3, 1998 : A 4.
- Bullard, Nicola Bello, Walden and Mallhotra, Kamal. Taming the tigers : the IMF and the Asian Crisis. Third World Quarterly 19 (1998) : 507.
- Bullard, Nicola Bello, Walden and Mallhotra, Kamal. The Wrong Stuff : Thailand under IMF. The Nation (April 1, 1998) : A5.
- Catley, Bob. Hegemonic America : The Benign Superpower?. Contemporary Southeast Asia 18 (March 1997) : 377.

- Chandavarkar, Anand G. The International Monetary Fund : Its Financial Organization and Actives. Washington D.C.: International Monetary Fund, 1984.
- Changes Emerge in Foreign Investment into Asia," Available from <http://www.unctad.org/en/press/pr2779en.htm>; INTERNET.
- Cheng, Eva. IMF pushes garage sale of Thailand. Available from http://www.islandnet.com/~ncfs/maisite/imf_00.htm; INTERNET.
- Danaher, Kavin ed. 50 Years Is Enough : The Case Against the World Bank and the International Monetary Fund. Boston : South End Press, 1994.
- Down with the IMF. The Bangkok Post (October 15, 1997) : 8.
- Driscoll, David D. "What is the International Monetary Fund," Available from <http://www.imf.org/external/pubs/ft/exrp/what.htm>; INTERNET.
- Drucker, Peter F. "Trade Lessons from the World Economy," Readings in International Political Economy. New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1996.
- Evans, Graham and Newham, Jeffrey. Influence. The Dictionary of World Politics : Reference Guide to Concepts. Ideas and Institutions. New York : Harvester Wheatsheaf, 1992 : 142 - 143.
- Ferguson, Tyrone. The Third World and Decision Making in the International Monetary Fund : The Quest for Full and Effective Participation. London : Pinter Publishers Limited, 1988.
- Fischer, Standley. The Asian Crisis : A View from the IMF.," Available from www.imf.org/search97cgi_exe?action=View&VdkVgwKey=http%3A%2F%2Fimfnt1x%2Eimf%2Eorg%3A80%2Fexternal%3A20%2F1%2F42%3Apee; INTERNET.
- Funding the IMF. Available from <http://www.policy.com/news/dbrief/dbriefarc70.html>; INTERNET.
- Galtung, Johan. Essay in peace research vol. IV. Copenhagen : Christian Ejlertsen, 1975.
- Gilpin, Robert. The Nature of Political Economy. International Politics. (eds.) Robert C. Art and Robert Jervis New York : Harper Collin College Publishing, 1996.
- Granitsas, Alkman. "Cover story," Far Eastern Economic Review (April 2, 1998) : 10.
- Green, Duncan. Make Global System Work for the Poor. The Nation (April 23, 1999) : A5.

- Helleiner, Eric. From Bretton Woods to Global Finance : A World Turned Upside Down. In Stubbs, Richard and Geoffrey R. D. Underhill (eds.), Political Economy and the Changing Global Order. New York : St. Martin's Press, 1994.
- Helleiner, Eric. When finance was the servant : international capital movements in the Bretton Woods order. In Philip G. Cerny (ed.), Finance and World Politics : Markets, Regimes and States in the Post - Hegemonic Era. Cambridge : University of York Press, 1993.
- Henderson, Cullum. Asia Falling? : Make sense of the Asian Currency Crisis and its aftermath. Singapore : McGraw - Hill, 1998.
- Hill, Hal. An Overview of the Issue. In H.W. Arndt and Hal Hill (eds.), Southeast Asia's Economic Crisis : Origins, Lessons and the Way Forward. Singapore : Institute of Southeast Asian Studies, 1999, p. 78.
- Holstein, William J. U.S. Firms Go Bottom Fishing. U.S. News and World Report Available from <http://gw2.epnet.com/fulltext.asp?resultSetId=000000020000-----&hiNum=1&booleanTerm=Foreign%20ir13/2/42%2; INTERNET>.
- IMF Approves Stand-by Credit for Thailand. Available from <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/1997/PR9737.HTM;INTERNET>.
- International Monetary Fund. IMF Annual Report 1998 : 23.
- IMF Executive Board Selects Horst Kohler as IMF Managing Director. Available from <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2000/PR0021.HTM; INTERNET>.
- IMF Funding. Available from <http://www.policy.com/issuweek/98/092198.html; INTERNET>.
- IMF is and American Interest. Available from <http://www.policy.com/docs/cr/hamilton020398.html; INTERNET>.
- IMF Survey Supplement on the Fund. Available from <http://www.imf.org/external/pubs/ft/survey/sub0996/07financ.htm; INTERNET>.
- IMF package is no free lunch for Thailand. The Nation Available from <http://203.146.51.4/nationnews/1997/199708/19970809/15790.html; INTERNET>.
- International Monetary Fund. International Financial Statistics 1997 : 678.
- International Monetary Fund. The Role and Function of the International Monetary Fund. Washington, D.C. International Monetary Fund, 1985.

- Johnson, Bryan. A Checklist of IMF Reform. Available from <http://www.suite101.com/article.cfm/9023>; INTERNET.
- Johnson, Bryan. Congress Gears Up for IMF-Funding Debate. Available from <http://www.suite101.com/articels/article.cfm/6938>; INTERNET.
- Johnson, Bryan. Congress Shoves Reform Down IMF's Throat. Available from http://www.suite101.com/article.cfm/political_economy/11782; INTERNET.
- Johnson, Bryan. Russia, the IMF, and Reform. Available from <http://www.suite101.com/topics/page.cfm/687>; INTERNET.
- Johnson, Bryan. Setting the Record Straight on IMF Funding. Available from http://www.suite101.com/article.cfm/political_economy/11782; INTERNET.
- Johnson, Bryan and Schaefer, Brett D. IMF Reform? Setting the Record Straight. Available from <http://www.heritage.org/library/backgrounder/bg1237.html>; INTERNET.
- Johnson, Bryan and Sweeney, John. "Down the Drain : Why the IMF Bailout in Asia Wasteful and Won't Work," Available From <http://www.heritage.org/library/backgrounder/bg1237.html>; INTERNET.
- Kakuchi, Suvendrini. Finance - Asia : Japan Serious about Setting Up Asian IMF. Available from http://www.oneworld.org/Ips2/feb99/04_23_003.htm; INTERNET.
- Kengehon, Charl. Thailand 's Perspective on Foreign Loan. Bangkok : The Thailand Development Reserch Institute, 1995.
- Khoman, Sirilaksana. The Asian Financial Crisis and Prospects for Trade and Business with Thailand. Thammasat Review 3 (June 1998) : 66.
- Khor, Martin. IMF Bailing Out Countries or Foreign Banks?. Third World Resurgence No. 89 (January 1998) : 27.
- Khor, Martin. IMF Policies Make Patient Sicker, Say Critics. Third World Resurgence No. 89 (January 1998) : 29.
- Killick, Tony. IMF Programmes in Developing Countries : Design and Impact. London : Routledge, 1995.
- Knowlton, Brian. Rubin Discounts Effects of Asian Turmoil in U.S. International Herald Tribune (January 5, 1998) : 1.
- Kunimune, Kozo. Asian Economic Crisis 97/98 : Issue in Macroeconomic Imbalances, Capital Outflows and Financial Crises. Tokyo : Institute of Developing Economies, 1999.

- Lauridsen, Laurids S. Thailand : Causes, Conduct, Consequences. Tigers in Trouble. (ed.) Jomo K.S. , Hong Kong : Hong Kong University Press, 1997.
- Learn from experience : control capital flows. The Nation (March 17, 1998) : A4.
- Lench Introduces IMF Funding, Reform Act. Available from <http://www.house.gov/banking/12898/ea.htm>; INTERNET.
- Meier, Gerald M. Problem of a World Monetary Order. Oxford : Oxford University Press, 1974.
- Montes, Manuel F. The Currency Crisis in Southeast Asia. Singapore : Institute of Southeast Asian Studies, 1998.
- Neufeldt, Victoria. Influence. Webster's New World Dictionary of American English 3rd ed. (New York : Simon & Schuster, 1988) : 693.
- Pandey, Umesh and Theparat, Chatrudee. Rubin hails reforms and vows to support additional loans. The Bangkok Post (July 1, 1998) : 1.
- Park, Doughyun. Southeast Asia's Economic Crisis. Contemporary Review 272 (January 1998) : 9.
- Payer, Cheryl. The Debt trap : The IMF and The Third World. New York : Monthly Review Press, 1974.
- Pouaree, Suvicha. Regional hero or opportunist. The Bangkok Post March 21, 1999 : 6.
- Remarks By the President to the Council on Foreign Relations. Available from <http://www2.whitehouse.gov/WH/New/html/19980914.520html>; INTERNET.
- Richburg, Keith B. and Mufson, Steven. Warning Signs Unheeded on Road to Asian Crisis : Thai Banking Scandal in 1996 Set off Shock Wave, Exposing Bad Debt and Lack of Regulation. International Herald Tribune (5 Jan 1998) : 4.
- Richardson, Michael. Fresh Warnings That U.S. Risks Asian Backlash. International Herald Tribune (January 12, 1998) : 4.
- Rubin, Robert E. Address on the Asian Financial Situation to Georgetown University. Available from <http://www.treas.gov/press/releases/pr2168.htm>; INTERNET.
- Schiavone, Giuseppe. International Monetary Fund. International Organization : A Dictionary 4th ed. London : Macmillan Reference Ltd., 1997.
- Spero, Joan Edelman. The Politics of International Relations. Winchester, Mass : Allen & Unwin Inc., 1985.

- Suzman, Mark. U.S. Congress nears deal on IMF Funding. Available from <http://www.ft.com/specials98/93faa.htm>; INTERNET.
- Tanzer, Michael. Globalizing the economy : The Influence of the International Monetary Fund and the World Bank. Monthly Review Press Available from <http://proquest.umi.com/pqdweb?TS=912366659&RQT=3098cc=1&Dtp=1&Did=000000006981769&Mtd=1&Fmt=3>; INTERNET.
- Thai Policy Package Wins Support of IMF and International Community. IMF Survey 26 (August 18, 1997) : 259.
- Thailand's Foreign Debts. The Bangkok Post (1 October 1997) : 1
- The Fall of Thailand?. The Economist (May 24, 1997) : 15.
- Transcript : President Clinton on Future U.S. - Asia Relations. U.S. Information Service Embassy of the United State of America (July7, 1998) : 2.
- United Nations. United Nations Handbook 1996. 34th ed. Washington D.C. : GP Print Limited, 1996.
- United States Has a Special Role to Play. U.S. Information Service Embassy of the U.S. of America (June 16, 1998) : 2.
- Vries, Margaret G. de and Horsefield, J. Keith. The International Monetary Fund 1945 - 1965 Twenty Years of International Monetary Cooperation. Vol. II, Washington D.C. : International Monetary Fund, 1967.
- Vries, Margaret G. de. The International Monetary Fund 1945 - 1965 : Twentv Years of International Monetary Cooperation. Washington, D.C. : International Monetary Fund, 1969.
- Walters, Robert S. and Blake, David H. The Politics of Global Economic Relations. New Jersey : Prentice - Hall Inc., 1992.
- Warr, Peter G. "The Thai Economy from Boom to Gloom," Southeast Asian Affairs 1997. Singapore : Institute of Southeast Asian, 1997.
- Williams, Marc. International Economic Organisations and the Third World. Hertfordshire : Harvester Wheatsheaf, 1994.
- Work Program on Strengthening the Architecture of the International Monetary Fund. Available from <http://www.imf.org/external/np/97/103098.ed.htm>; INTERNET.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้อำนวยการทั่วไปของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ
ตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

1. นายแคมิลลี กุฟ (Camille Guff) ปี ค.ศ. 1946 - 1951 ชาวเบลเยียม
2. นายไอวอร์ รุธ (Ivar Rooth) ปี ค.ศ. 1951 - 1956 ชาวสวีเดน
3. นายเพอร์ จาคอบสัน (Per Jacobson) ปี ค.ศ. 1956 - 1963 ชาวสวีเดน
4. นายเพอร์รี พอล สไวเซอร์ (Pierre - Paul Schweitzer) ปี ค.ศ. 1963 - 1973 ชาวฝรั่งเศส
5. นายเฮส โจฮาน วิททวิน (H. Johannes Witteveen) ปี ค.ศ. 1973 - 1978 ชาวเนเธอร์แลนด์
6. นายจาคส์ เดอ ลารอซีเย (Jacques de Larosiere) ปี ค.ศ. 1978 - 1987 ชาวฝรั่งเศส
7. นายมิเชล ก็องเดสซู (Michael Camdessus) ปี ค.ศ. 1987 - 14 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2000 ชาวฝรั่งเศส
8. นายฮอร์ส โคลเลอร์ (Horst Kohler) ชาวเยอรมนี

ที่มา : International Monetary Fund, The Role and Function of the International Monetary Fund (Washington, D.C. : International Monetary Fund, 1985), p. 25. and “IMF Executive Board Selects Horst Kohler as IMF Managing Director,” Available from <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2000/PR0021.HTM>; INTERNET.

ภาคผนวก ข

ตารางแสดงสินค้าออกของประเทศไทย ปี ค.ศ. 1995 - 1996

มูลค่าหน่วย : ล้านบาท

		1995	1996	การเปลี่ยนแปลง (%)
1. สินค้าอุตสาหกรรม	มูลค่า	1,151,370	1,151,365	0.0
ก. สินค้าที่ใช้แรงงานสูง	มูลค่า	261,584	219,582	-16.1
ข. สินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูง	มูลค่า	631,927	661,952	4.8
ค. สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	มูลค่า	257,859	269,831	4.6
2. สินค้าเกษตร	มูลค่า	160,312	167,131	4.3
ก. ข้าว	มูลค่า	48,629	50,737	4.3
ข. ยาง	มูลค่า	61,262	63,370	3.4
ค. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	มูลค่า	18,254	20,649	13.1
ง. อื่น ๆ	มูลค่า	32,167	32,375	0.6
3. สินค้าประมง	มูลค่า	71,190	63,511	-10.8
ก. กุ้งสดแช่เย็น	มูลค่า	50,302	43,400	-13.7
ข. อื่น ๆ	มูลค่า	20,888	20,111	-3.7
4. สินค้าออกอื่น ๆ	มูลค่า	23,439	30,104	28.4
5. รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	มูลค่า	1,406,311	1,412,111	0.4
หัก รายการปรับสำหรับดุลการ		-24,651	-33,209	
ชำระเงิน		1,381,660	1,378,902	-0.2
6. สินค้าออกตามสถิติดุลการชำระ				
เงิน				

ที่มา : กรมศุลกากร

ตารางแสดงสินค้าเข้าของประเทศไทย ปี ค.ศ. 1995 - 1996

หน่วย : ล้านบาท

	1995	1996	การเปลี่ยนแปลง (%)
1. น้ำมัน	115,244	157,376	36.6
1.1 น้ำมันดิบ	71,642	113,037	57.8
1.2 ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	43,602	44,399	1.7
2. สินค้าที่ไม่ใช่ น้ำมัน	1,668,795	1,688,680	1.2
2.1 สินค้าอุปโภคบริโภค	181,828	192,720	6.0
2.2 วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	509,593	473,619	-7.1
2.3 สินค้าทุน	799,440	849,720	6.3
2.4 สินค้าอื่น ๆ	177,934	172,621	-3.0
3. รวมสินค้าเข้าตามสถิติศุลกากร	1,784,039	1,846,056	3.5
หัก รายการปรับสำหรับดุลการชำระเงิน	-28,583	-49,507	
4. สินค้าเข้าตามสถิติดุลการชำระเงิน	1,755,456	1,796,549	2.3

ที่มา : กรมศุลกากร

ภาคผนวก ก

ตารางแสดงฐานะทุนสำรองระหว่างประเทศสุทธิของประเทศไทย

หน่วย : พันล้านเหรียญสหรัฐ

ณ สิ้นเดือน	ทุนสำรองระหว่างประเทศสุทธิ (Net International Reserve)/1
ธันวาคม ค.ศ. 1996	33.8
มกราคม ค.ศ. 1997	30.3
กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1997	25.9
มีนาคม ค.ศ. 1997	24.1
เมษายน ค.ศ. 1997	23.6
พฤษภาคม ค.ศ. 1997	5.3
มิถุนายน ค.ศ. 1997	2.9
กรกฎาคม ค.ศ. 1997	1.1
สิงหาคม ค.ศ. 1997	0.8
กันยายน ค.ศ. 1997	4.6 /2
ตุลาคม ค.ศ. 1997	5.3
พฤศจิกายน ค.ศ. 1997	6.4
ธันวาคม ค.ศ. 1997	6.6
มกราคม ค.ศ. 1998	6.6
กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1998	7.4
มีนาคม ค.ศ. 1998	9.2
เมษายน ค.ศ. 1998	11.2

หมายเหตุ : 1/ เท่ากับทุนสำรองระหว่างประเทศหักภาระผูกพันล่วงหน้าและเงินกู้ยืมโดยตรงจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

2/ การกู้ยืมของธนาคารแห่งประเทศไทยตามโครงการความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศเริ่มในเดือนกันยายน ค.ศ. 1997

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ง

**หนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินของประเทศไทยกับ
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ**

บันทึกนโยบายเศรษฐกิจของไทยภูมิหลัง

1. ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจอย่างรอบคอบและระมัดระวังได้ช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจของไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วและระดับราคามีเสถียรภาพ อย่างไรก็ตาม ในช่วง 2 - 3 ปี ที่ผ่านมาการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ การเปิดเสรี การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและการที่อัตราดอกเบี้ยในประเทศอยู่ในระดับสูงเพื่อแก้ไขปัญหาอัตราเงินเฟ้อได้ทำให้มีการนำเข้าเงินทุนระยะสั้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เศรษฐกิจอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะตลาดและความผันผวนจากต่างประเทศ ปัจจัยข้างต้นได้สะสมมาตลอดช่วงปี 2539 ดังนั้น เมื่อการส่งออกซบเซาลงอย่างรวดเร็วจึงส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลในระดับสูงถึงร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ประกอบกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจ และการมีอุปทานส่วนเกินในตลาดอสังหาริมทรัพย์ ทำให้เกิดปัญหาภาระหนี้ของภาคเอกชนส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนที่พึ่งพาเงินทุนระยะสั้นจากต่างประเทศ นอกจากนี้ ค่าเงินเหรียญสหรัฐฯ แข็งตัวขึ้น และเงินบาทผูกติดกับค่าเงินเหรียญสหรัฐฯ ทำให้ค่าเงินบาทที่แท้จริงเพิ่มขึ้น

2. การดำเนินนโยบายของรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้เป็นไปด้วยความยากลำบากยิ่งขึ้นเนื่องจากการเก็งกำไรค่าเงินในตลาดเงินภูมิภาคหลายครั้ง โดยเฉพาะหลังจากเดือนพฤษภาคม 2540 ซึ่งส่งผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ลดลงอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาดังกล่าวทางการได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเข้มงวดอย่างต่อเนื่อง เช่น กลางปี 2540 ทางการได้ระงับการดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุน 16 แห่ง การตัดทอนงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลประจำปี 2539 / 2540 การประกาศเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไปสู่ระบบลอยตัวเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และการขึ้นอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน นอกจากนี้ ทางการได้กำหนดแนวนโยบายเศรษฐกิจระยะปานกลางที่ครบวงจร โดยคาดว่านโยบายเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทยให้กลับคืนมาโดยเร็ว รักษาเสถียรภาพของค่าเงิน ชะลอการไหลออกของเงินทุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการเงินไทยต่อไป

กรอบนโยบายระยะปานกลาง

3. เป้าหมายเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่
  - 1) พื้นฟู เศรษฐกิจจากอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ 2-3 ในปี 2540-2541 เป็นร้อยละ 6-7 ในระยะปานกลาง
  - 2) คุ้แลอัตราเงินเฟ้อในระยะ 2 ปีแรก เฉลี่ยประมาณร้อยละ 7-8 (หรือร้อยละ 9-10 ณ สิ้นปี 2540) ให้อยู่ในระดับร้อยละ 4-5 ในระยะต่อไป
  - 3) ลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลงเหลือร้อยละ 5 ในปี 2540 และลดลงอยู่ที่ระดับร้อยละ 3 - 4 ของ GDP ในระยะต่อไป
  - 4) รักษาระดับเงินสำรองระหว่างประเทศให้อยู่ที่ระดับ 23,300-24,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2540-2541 และระยะปานกลางให้อยู่ที่ 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือเทียบเท่ามูลค่าการนำเข้าประมาณ 4-5 เดือน
4. โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจนี้เน้นเป้าหมายหลักสำคัญ 2 ประการ คือ การฟื้นฟูภาคการเงิน และการรักษาวินัยทางการคลัง สำหรับนโยบายอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนแก้ไขปัญหาการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดจะประกอบด้วย การชะลอการขยายตัวของปริมาณเงิน และค่าจ้างแรงงาน และการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการปฏิรูประบบราชการและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แผนการนี้จะให้การดูแลผู้มีรายได้น้อยอย่างเหมาะสมด้วย
5. การสร้างความเชื่อมั่นในภาคการเงินเป็นนโยบายสำคัญของแผนฟื้นฟูฯ และเพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงของระบบการเงิน ทางการได้แยกสถาบันการเงินที่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินการได้ออกมา และเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการเงินทางการได้ผ่อนปรนข้อจำกัดในเรื่องการร่วมทุนของชาวต่างชาติในสถาบันการเงินที่มีปัญหา
6. สำหรับเป้าหมายที่ 2 คือ การรักษาวินัยทางการคลังเพื่อช่วยลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด และเพื่อรองรับรายจ่ายอันอาจเกิดขึ้นจากการฟื้นฟูภาคการเงิน ซึ่งรัฐบาลได้แสดงเจตจำนงที่จะเตรียมการรองรับรายจ่ายในการปรับโครงสร้างภาคการเงินอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ขณะนี้รายจ่ายเพื่อการฟื้นฟูภาคการเงินดังกล่าวยังไม่ปรากฏในงบประมาณ ทั้งนี้ รัฐบาลจะปรับปรุงฐานะการคลังจากที่ขาดดุลร้อยละ 1.6 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2540 เป็นการเกินดุลร้อยละ 1 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2541 เพื่อรองรับรายจ่ายด้านดอกเบี้ยที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับโครงสร้างภาคการเงินที่คาดว่าจะอยู่ในระดับร้อยละ 1 ของ GDP

อนึ่ง รัฐบาลคาดว่าจะรักษาระดับการเกินดุลนี้ไว้ในระยะปานกลาง และตั้งเป้าว่าจะทำให้การเกินดุลสูงขึ้นหากค่าใช้จ่ายในการปรับโครงสร้างภาคการเงินมีจำนวนสูงกว่าที่คาดไว้ โดยทางการจะ

ต้องมีมาตรการเพิ่มเติมทั้งด้านรายรับและรายจ่าย รวมทั้งการปฏิรูปโครงสร้างเพื่อขยายฐานภาษีและปรับปรุงการจัดเก็บภาษี

7. เป้าหมายในระยะปานกลางด้านอื่น ๆ ได้แก่

- การปฏิรูประบบราชการ
- เพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการเกี่ยวกับการขนส่งและพลังงานในลักษณะ

(Build-operate-transfer arrangements- BOT)

- โครงการร่วมทุนและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในสาขาพลังงาน การขนส่ง และด้านโทรคมนาคม

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ 2541 ไทยมีแผนที่จะดำเนินการแปรรูปสายการบินแห่งชาติ และเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในสาขาไฟฟ้า โทรคมนาคมและก๊าซ โดยจะมีการปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายร่วมทุน การดำเนินการในส่วนนี้จะต้องมีการแยกบัญชีและไม่นำไปรวมกับการบริการงบประมาณปกติ และจะดำเนินการภายใต้การปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่IMF อย่างใกล้ชิด

8. การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ข้างต้น แม่ว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อคนยากจนในชนบทซึ่งอยู่ในภาคเกษตรกรรมอยู่แล้ว แต่ในระยะสั้นรัฐบาลจะดูแลรายได้ที่แท้จริงของคนจนในเขตเมือง และลดความยากจนในระยะปานกลางลงด้วยมาตรการดังนี้

- 1) กำหนดเป้าหมายในการจัดหาบริการสังคมให้ชัดเจนแก่คนจนทั้งในเขตเมืองและชนบท
- 2) สร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวสำหรับระบบประกันสังคม
- 3) กำหนดโครงการฝึกอบรมสำหรับคนงานที่ต้องออกจากงานเนื่องจากการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ

4) ขยายการศึกษาภาคบังคับให้ถึงระดับมัธยมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ผู้ใช้แรงงาน และดูแลให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายด้านสาธารณสุขและการศึกษาที่สำคัญ

ในส่วนนี้จะต้องกำหนดแผนการในรายละเอียด โดยการประสานงานกับธนาคารโลกและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ภายในปีที่ 2 ของแผนงาน

โครงการปีแรก

การปรับโครงสร้างภาคการเงิน

9. การสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเงินของประเทศ ประกอบด้วยมาตรการ 3 ด้าน

ด้านที่ 1 การแยกสถาบันการเงินที่มีปัญหาออกจากสถาบันการเงินที่ยังมั่นคงอยู่ ซึ่งโดยหลักการรัฐจะต้องเข้าไปรับภาระให้น้อยที่สุด ผู้ที่จะต้องรับภาระคือผู้ถือหุ้นและเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินที่มีปัญหาเหล่านั้น โดยการตัดเงินกองทุนและการรับผลขาดทุนของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ทางราชการจะไม่โอบอุ้มลูกหนี้เอกชนของสถาบันการเงิน และในกรณีที่สถาบันการเงินมีเงินกองทุนต่ำกว่ามาตรฐาน

มากทางการจะสั่งให้ผู้ถือหุ้นเพิ่มทุนตามความจำเป็น และให้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ถือหุ้นและการบริหารในกรณีที่ผู้ถือหุ้นเดิมไม่สามารถเพิ่มทุนได้

10. ด้านที่ 2 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับสถาบันการเงินที่เหลืออยู่ รัฐบาลได้ประกาศว่าจะรับประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ รวมทั้งจะให้ความช่วยเหลือทางด้านสภาพคล่องเป็นเงินบาทเมื่อจำเป็นอย่างไรก็ตาม เพื่อมิให้เป็นภาระแก่รัฐบาลมากเกินไปทางการจะเพิ่มอัตราเงินนำส่งของสถาบันการเงินเข้ากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) และจัดให้มีสถาบันประกันเงินฝากที่มีการจำกัดวงเงินรับประกันหลังจากระบบการเงินมีเสถียรภาพขึ้น นอกจากนี้ เพื่อป้องกันมิให้สถาบันการเงินดำเนินการที่เสี่ยงมากเกินไป ทางการจะกำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพดานการกู้ยืมต่างประเทศ ดูแลการขยายสินเชื่อ และจะเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ จะมีการติดตามผลการดำเนินการตามแผนในช่วงประเมินผลครั้งแรก

11. ด้านที่ 3 จะเป็นมาตรการในระยะปานกลาง ซึ่งจะมุ่งเน้นแผนการพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เพื่อฟื้นฟูสถาบันการเงินและสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการแสวงหารายได้ ตลอดจนเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบบการเงิน เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการแข่งขันในระดับนานาชาติต่อไป มาตรการระยะปานกลางประกอบด้วยมาตรการปรับปรุงการควบคุมดูแลภายในของสถาบันการเงินให้เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งเพิ่มการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้เข้มงวดขึ้น ทั้งนี้ จะมีการทบทวนผลปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูฯ ครั้งที่ 2

12. เพื่อความโปร่งใสของการดำเนินนโยบายการเงินและการคลังจะต้องมีการประเมินค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เกิดจากการฟื้นฟูภาคการเงินทั้งของ FIDF องค์การบริการสินเชื่อเพื่ออสังหาริมทรัพย์และสถาบันอื่นที่อาจจะจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน ทั้งนี้ จะมีการประเมินผลในการทบทวนผลปฏิบัติการครั้งแรก

13. ทางด้านการคลัง เป้าหมายของแผนฟื้นฟูฯ คือการรักษาเสถียรภาพทางการคลัง โดยการปรับฐานะการคลังจากการขาดดุลการคลังร้อยละ 1.6 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2541 โดยรวมประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการฟื้นฟูภาคการเงินในปีงบประมาณ 2541 ตามที่ได้กล่าวไว้แล้ว ทั้งนี้ คาดว่าฐานะการเงินของรัฐบาลกลางและรัฐวิสาหกิจจะดีขึ้นจากการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายของรัฐบาลกลางส่วนทางด้านรัฐวิสาหกิจนั้นจะมีการปรับราคาค่าบริการและลดการลงทุนให้โครงการที่มีความสำคัญน้อยตามมาตรฐานธนาคารโลกและสากล

14. ทางด้านรัฐบาลกลาง แผนฟื้นฟูฯ ได้กำหนดเป้าหมายให้ปรับปรุงฐานะดุลงบประมาณให้ดีขึ้นร้อยละ 2 ของ GDP ในปีแรก เป็นการเกินดุลร้อยละ 1 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2541 (ตามระบบ GFS) ในการนี้การเกินดุลเงินสดจำนวน 69,800 ล้านบาทตามหลักของกระทรวงการคลัง ซึ่งไม่รวมการชำระหนี้เงินกู้เป็นเงื่อนไขที่จะต้องปฏิบัติให้ได้ตามโครงการฯ

จากการที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะซบเซา และจะส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ ดังนั้น จำเป็นต้องเตรียมมาตรการด้านการคลังเพื่อช่วยฐานะการคลังรวมให้ดีขึ้น ร้อยละ 2.8 ของ GDP โดยปรับปรุงให้ได้รายได้เพิ่มขึ้นด้วยการขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มและทางด้านรายจ่ายจะต้องดำเนินการทั้งการตัด งบประมาณรายจ่ายควบคุมอัตราการเบิกจ่าย และควบคุมการใช้งบผูกพัน และในกรณีที่ขึ้นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มและทำให้รายได้ท้องถิ่นเพิ่มขึ้น รัฐบาลกลางจะต้องลดรายจ่ายที่รัฐบาลกลางดำเนินการแทนรัฐบาลท้องถิ่น คาดว่าเมื่อควบคุมตรวจตราการเบิกจ่ายและจำกัดรายจ่ายที่กินมาจากปีก่อน ๆ แล้ว รายจ่ายของรัฐบาลกลางจะเป็น 903,000 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2541 (ไม่รวมการชำระหนี้เงินกู้ตามความหมายของกระทรวงการคลัง) ทั้งนี้ จะมีการติดตามรายจ่ายเพื่อเทียบกับแนวทางเป้าหมายภายใต้แผนฟื้นฟูฯ ทุกเดือนเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายรายปี

ตามระบบ GFS แผนฟื้นฟูฯ จะลดรายจ่ายรวมและการให้กู้สุทธิลงร้อยละ 1.6 ของ GDP ในปีแรกของแผนฟื้นฟูฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการควบคุมรายจ่ายในนโยบายด้านการคลัง

15. ในการจัดทำแผนด้านการคลัง ได้พยายามลดผลกระทบทางลบของการตัดรายจ่ายต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประชาชน โดยควบคุมให้มีการจัดสรรงบประมาณไปสู่ภาคเศรษฐกิจสำคัญอย่างเพียงพอ เช่น การศึกษา การสาธารณสุข และการลงทุนในโครงการพื้นฐานที่จำเป็นเท่านั้น ดังนั้น รายจ่ายที่ถูกตัดจะเป็นรายจ่ายที่ไม่สำคัญมาก เช่น โครงการก่อสร้าง การทหาร รายจ่ายทางด้านการบำรุงรักษา และค่าจ้างคนงานชั่วคราว คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาการตัดรายจ่ายเหล่านี้แล้ว โดยจะพิจารณาขั้นสุดท้ายในวันที่ 19 มีนาคม 2540 อย่างไรก็ตาม จะมีการพิจารณานโยบายรายจ่ายในการทบทวนครั้งที่ 1

16. ทางด้านรายรับ รัฐบาลจะเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 10 โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 16 สิงหาคม 2540 เป็นต้นไป และคาดว่าจะเพิ่มรายได้ให้กับรัฐประมาณร้อยละ 1.25 ของ GDP (คำนวณเต็มปี)

17. ในกรณีที่ดุลการคลังต่ำกว่าเป้าหมาย ทางกรมมาตรการเพิ่มเติมที่จะดำเนินการทั้งด้านรายจ่ายและรายรับ เช่น การเพิ่มอัตราภาษีบางชนิด การขยายฐานภาษี โดยมาตรการเหล่านี้หากดำเนินการอย่างรวดเร็วจะสามารถเพิ่มดุลได้ร้อยละ 1 ของ GDP

18. ทางการยังคงยืนยันที่จะดำเนินนโยบายในการปรับปรุงฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเกินดุลการรัฐบาลร้อยละ 1 ของ GDP ในปีงบประมาณ 2541 และรักษาระดับการเกินดุลดังกล่าวให้คงอยู่ในระยะปานกลาง โดยจะมีการควบคุมการใช้จ่ายเงินทุนและมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการตลอดจนเน้นการลงทุนในโครงการพื้นฐานที่สำคัญ รวมทั้งโครงการอื่น ๆ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารโลกและ ADB สำหรับโครงการรัฐวิสาหกิจที่มีความสำคัญอาจพึ่งพาแหล่งทุนจากต่างประเทศได้แต่ฐานะรวมทั้งหมดของภาครัฐวิสาหกิจจะต้องสมดุล โดยการตัดลดการลงทุนที่มีความสำคัญน้อยเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในโครงการ

ลงทุนของรัฐวิสาหกิจบางประเภท (ซึ่งรวมถึงโครงการทางคว่นและโครงการผลิตไฟฟ้า) ทั้งนี้ การพิจารณาทบทวน โครงการการลงทุนของภาครัฐจะมีการหารือร่วมกับธนาคาร โลกและ ADB

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำให้ฐานะรวมของรัฐวิสาหกิจสมดุล จะต้องมีการปรับค่าบริการของรัฐวิสาหกิจและสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้สะท้อนถึงต้นทุนของการให้บริการอย่างแท้จริง รวมถึงต้นทุนในการลงทุนใหม่และลงทุนทดแทนในขณะที่ราคาน้ำมันและต้นทุนด้านพลังงานได้ปรับไปแล้วเพื่อชดเชยผลกระทบจากการปรับลดค่าเงินบาท อย่างไรก็ตาม อัตราค่าบริการของรถโดยสารประจำทางที่ไม่ปรับอากาศและค่าโดยสารรถไฟฟ้าชั้นธรรมดา ยังอาจอยู่ในระดับต่ำกว่า ต้นทุนเป็นการชั่วคราว โดยได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล

19. ทางด้านนโยบายค่าจ้างแรงงานเพื่อที่จะลดผลกระทบต่อราคาอันอาจเกิดขึ้นจากการอ่อนลงของค่าเงินบาท ทางการจะเข้มงวดในการปรับเงินเดือนภาครัฐ โดยให้ปรับเพิ่มได้ไม่เกินอัตราเงินเพื่อพื้นฐานเท่านั้น และต้องดูแลให้การปรับเงินเดือน และค่าจ้างแรงงานภาคเอกชนเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

นโยบายการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน

20. ภายหลังจากการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นระบบลอยตัวจะต้องมีการปรับปรุงกรอบและแนวทางการดำเนินนโยบายการเงิน

ในระยะสั้นนโยบายการเงินจะเน้นการสร้างเสถียรภาพในตลาดเงินตราต่างประเทศ โดยทางการจะปล่อยให้อัตราแลกเปลี่ยนปรับตัวตามภาวะตลาด และจำกัดการแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนเพียงเพื่อมิให้มีความผันผวนมากเกินไปเท่านั้น ทั้งนี้ ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขว่าจะมีการทบทวนผลปฏิบัติการต่อไป

21. เป้าหมายของแผนฟื้นฟูฯ ทางด้านการเงินในปี 2540 คือ การขยายตัวของปริมาณเงินในความหมายกว้าง ซึ่งรวมเงินฝากของบริษัทเงินทุน (M2A) ร้อยละ 7 และการขยายตัวของฐานเงิน ร้อยละ 8 เป้าหมายทั้งสองได้คำนึงถึงการอ่อนตัวของอุปสงค์ของเงินในระยะสั้นแล้ว และสอดคล้องกับเป้าหมายสินทรัพย์ในประเทศสุทธิของ ธปท. ทั้งนี้ ได้กำหนดเป็นเงื่อนไขที่จะต้อง ทบทวนผลการปฏิบัติการต่อไป

22. จากการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนและปัญหาสถาบันการเงิน อาจส่งผลให้อุปสงค์ของเงินขาดเสถียรภาพ ดังนั้น ทางการและ IMF จะติดตามแผนด้านการเงินอย่างใกล้ชิด และเพื่อป้องกันการที่อัตราดอกเบี้ยอาจสูงขึ้นและมีความผันผวน เนื่องจากความผันผวนในอุปสงค์ของเงินและเงินทุนไหลออก ทางการจะดูแลอัตราดอกเบี้ยและฐานเงินตามที่กำหนด

23. เมื่อตลาดอัตราแลกเปลี่ยนเข้าสู่ภาวะปกติทางการจะเริ่มผ่อนคลายนโยบายการเงิน และอัตราดอกเบี้ยจะเริ่มลดลงได้ นอกจากนี้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการดำเนินนโยบายการเงิน ทางการมีแผนที่จะจัดทำเครื่องชี้แนวทางนโยบายการเงิน (ก่อนเดือนมีนาคม 2541) โดยใช้อัตราดอกเบี้ย

ระยะสั้นเป็นเครื่องชี้เป้าหมายหลัก เช่น อัตราเงินเฟ้อ หรือการขยายตัวของเศรษฐกิจ นอกจากนี้ทางการจะปรับปรุงการบริการนโยบายการเงินทางอ้อมตามข้อเสนอของคณะผู้แทนด้านวิชาการจาก IMF

24. เพื่อป้องกันปัญหาการขาดความระมัดระวังในการดำเนินงานของสถาบันการเงิน อันเป็นผลมาจากความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลค้ำประกันผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ ทางการอาจมีความจำเป็นที่จะกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์และบริษัทเงินทุนให้ลูกค้าเป็นการชั่วคราว โดยจะยกเลิกภายหลังปัญหาระบบการเงินได้คลี่คลายอย่างชัดเจนแล้ว

นโยบายและเป้าหมายทางด้านดุลการชำระเงิน

25. เพื่อรักษาเงินสำรองระหว่างประเทศในระดับ 23,000 เหรียญสหรัฐฯ ในปี 2540 และ 24,500 เหรียญสหรัฐฯ ในปี 2541 ทางการมีความจำเป็นที่จะหาเงินทุนเพื่อชดเชยเงินสำรองระหว่างประเทศประมาณ 14,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2540-2541 โดยจะมาจากเงินกู้จาก IMF ธนาคารโลก ADB และรัฐบาลของประเทศอื่น ๆ ตามที่ได้มีการประชุมที่กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2540

26. จุดประสงค์สำคัญประการหลังของแผนฟื้นฟูฯ คือ จะต้องดูแลให้มีการต่อสัญญาเงินกู้ระยะสั้นของธนาคารพาณิชย์ที่มีจำนวน 30,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเน้นการป้องกันการถอนเงินอย่างรวดเร็ว ในการนี้ ทางการจะดำเนินการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของสถาบันการเงินเพื่อสนับสนุนความเชื่อมั่นให้กับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่จะต่อสัญญาเงินกู้ระยะสั้น และสนับสนุนให้มีเงินทุนระยะยาวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม IMF คาดว่าจะไม่มีการไหลออกของเงินทุนมากนักในช่วงแรกของแผนฟื้นฟูฯ และหลังจากนี้จะกลับมีเงินทุนไหลเข้าสุทธิ

27. ในช่วง 7 เดือนที่ผ่านมา ธปท. มีภาระการขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในรูปแบบของ Swap และ Forward มาก ซึ่งจะมีผลให้เงินสำรองระหว่างประเทศของไทยในช่วง 12 เดือนข้างหน้าลดลง อย่างไรก็ตาม ในการคำนวณเงินกู้ได้ค้ำจนถึงปัจจุบันแล้ว และในกรณีที่เงินสำรองระหว่างประเทศลดลงน้อยกว่าที่คาดไว้ ก็สามารถใช้เงินกู้เสริมฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้อาจชำระคืนเงินกู้ก่อนกำหนดเวลาให้แก่ IMF และผู้ให้กู้ร่วมรายอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้ จะมีการทบทวนในช่วงปีแรกของโครงการ

28. ธปท. จะลดภาระการขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในรูปแบบ Swap และ Forward (off shore) อย่างชัดเจนภายในปี 2541 ส่วนการดำเนินธุรกรรม Swap ในประเทศ (onshore) ยังคงต้องมืออย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นแหล่งเงินกู้เงินบาทที่สำคัญสำหรับธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ จนกว่าเครื่องมือเพื่อแทรกแซงทางการเงินอื่น ๆ จะมีมากขึ้น

29. การควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินทุน โดยเฉพาะการกู้เงินบาทของชาวต่างชาติที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2540 แม้จะช่วยสร้างเสถียรภาพตลาดเงินตราต่างประเทศบ้าง แต่ก็มีส่วนแบ่ง

แยกตลาดเงินตราต่างประเทศออกเป็นตลาดในประเทศ และนอกประเทศ และลดขนาดของตลาด Swap ลงอย่างรุนแรง ดังนั้น เพื่อสนับสนุนการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศให้เป็นไปตามปกติ ทาง การตั้งใจจะยกเลิกการควบคุมการกู้ยืมและให้กู้ยืมเงินบาทของชาวต่างชาติ และการขายตราสารหนี้ และหุ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินบาทเมื่อค่าเงินบาทมีเสถียรภาพขึ้น

การติดตามผลของแผนฟื้นฟูฯ และการเผยแพร่ข้อมูล

30. ทางการได้มีข้อตกลงกับ IMF ที่จะให้ข้อมูลที่ถูกต้องและทันการเพื่อการติดตามผลของ แผนปฏิบัติการ

31. ทางการจะปรับปรุงระบบและการเผยแพร่ข้อมูลสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดความ โปร่งใสและเอื้ออำนวยต่อการประเมินภาวะเศรษฐกิจของประชาชน โดยตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2540 เป็นต้นไป ทางการจะเผยแพร่ตัวเลขสำคัญทั้งด้านสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. รวมถึงเงินสำรอง ระหว่างประเทศทุก 2 สัปดาห์ ทั้งนี้ จะมีการทบทวนเรื่องนี้ในช่วงที่ IMF ทำการตรวจสอบการปฏิบัติ ตามแผนฟื้นฟูฯ ครั้งแรก นอกจากนี้ ทางการกำลังประสานงานกับองค์กรและสถาบันการเงินอื่น ๆ ใน การเผยแพร่ข้อมูล ฐานะการเงินที่ครบถ้วนและอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ความเพียงพอของเงินกองทุน โครงสร้างผู้ถือหุ้นทั้งของบริษัทและบริษัทในเครือ

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใสของการเผยแพร่ข้อมูลให้สาธารณชนในระยะต่อไป ทางการมีเจตจำนงที่จะปฏิบัติตามมาตรการเผยแพร่ข้อมูลเศรษฐกิจต่อสาธารณชนภายใต้โครงการ Special Data Dissemination Standard (SDDS) โดยได้ขอความช่วยเหลือทางวิชาการจาก IMF เพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก จ

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศฝรั่งเศสต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	169,368	182,448	159,746	180,972	218,017	216,251	216,582
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	43,669	49,542	47,605	51,805	65,314	66,813	64,573
2.1 ประเทศในแอฟริกา	13,074	14,053	12,201	13,055	16,273	16,069	13,257
2.2 ประเทศในเอเชีย	10,244	12,003	12,510	15,042	20,407	19,751	21,625
<u>10 อันดับแรก</u>							
- จีน	1,377	1,394	16,01	2,160	2,617	2,424	3,418
- ฮังกั๊ง	1,236	1,587	1,987	2,331	3,779	3,522	2,942
- สิงคโปร์	1,231	1,265	1,570	1,441	1,799	2,499	2,622
- ใต้หวัน	987	1,220	1,105	1,413	1,681	1,606	2,431
- เกาหลีใต้	1,414	1,237	1,275	1,694	1,966	1,971	1,911
- ฟิลิปปินส์	186	292	275	338	367	485	1,762
- อินโดนีเซีย	655	1,251	803	753	1,036	1,263	1,488
- ไทย	535	854	779	899	1,710	972	950
- อินเดีย	752	673	961	803	1,054	1,062	846
2.3 ประเทศในยุโรป	6,080	8,114	7,693	7,630	9,839	12,578	14,315
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	7,151	7,364	7,453	7,479	8,511	8,345	8,807
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	7,148	8,008	7,748	8,558	10,284	10,069	6,570
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	78.0	77.1	73.6	75.2	75.4	75.2	76.5
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	20.1	20.9	21.9	21.5	22.6	23.2	22.8
2.1 ในแอฟริกา	6.0	5.9	5.6	5.4	5.6	5.6	4.7
2.2 ในเอเชีย	4.7	5.1	5.8	6.3	7.1	6.9	7.6
2.3 ในยุโรป	2.8	3.4	3.5	3.2	3.4	4.4	5.1
2.4 ในตะวันออกกลาง	3.3	3.1	3.4	3.1	2.9	2.9	3.1
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	3.3	3.4	3.6	3.6	3.6	3.5	2.3
2.6 กลุ่มประเทศอื่น ๆ	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ตารางแสดงมูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศฝรั่งเศสต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	183,951	191,022	160,690	182,327	219,160	213,655	208,818
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	44,408	46,929	39,064	42,665	49,938	55,383	56,547
2.1 ประเทศในแอฟริกา	10,552	10,151	8,604	9,714	10,829	11,243	10,812
2.2 ประเทศในเอเชีย	14,485	17,317	13,787	14,759	18,194	22,165	23,734
<u>10 อันดับแรก</u>							
- จีน	3,005	3,501	3,769	4,038	5,140	5,928	6,629
- ประเทศเอเชียอื่น ๆ	1,776	3,523	-	2	-	2,791	3,105
- สิงคโปร์	1,136	1,286	1,224	1,544	1,838	2,221	2,257
- ใต้หวัน	2,178	2,153	1,713	1,792	1,977	2,066	2,225
- เกาหลีใต้	1,543	1,351	1,259	1,331	1,898	1,582	1,791
- ไทย	935	1,017	1,027	1,160	1,357	1,441	1,430
- มาเลเซีย	703	906	918	1,078	1,479	1,478	1,423
- อินเดีย	630	721	762	902	1,107	1,132	1,095
- ฮองกง	767	739	625	582	640	624	677
- ฟิลิปปินส์	256	272	266	273	330	311	322
2.3 ประเทศในยุโรป	6,777	7,783	6,622	7,505	9,260	10,462	10,198
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	7,653	6,758	6,241	5,839	6,077	6,403	6,478
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	4,941	4,918	4,077	4,848	5,577	5,111	5,325
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	78.0	77.1	73.6	75.2	75.4	75.2	76.5
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	20.1	20.9	21.9	21.5	2.6	23.2	22.8
2.1 ในแอฟริกา	6.0	5.9	5.6	5.4	5.6	5.6	4.7
2.2 ในเอเชีย	4.7	5.1	5.8	6.3	7.1	6.9	7.6
2.3 ในยุโรป	2.8	3.4	3.5	3.2	3.4	4.4	5.1
2.4 ในตะวันออกกลาง	3.3	3.1	3.4	3.1	2.9	2.9	3.1
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	3.3	3.4	3.6	3.6	3.6	3.5	2.3
2.6 กลุ่มประเทศอื่น ๆ	-	-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ตารางที่แสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศเยอรมนีต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	321,472	341,501	273,765	320,118	381,131	380,467	375,431
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	80,970	82,463	83,474	100,462	127,086	130,748	137,342
2.1 ประเทศในแอฟริกา	7,823	7,906	6,596	7,090	8,998	7,980	7,598
2.2 ประเทศในเอเชีย	20,233	22,820	27,126	32,785	42,005	41,425	38,328
<u>10 อันดับแรก</u>							
- จีน	2,450	3,698	5,795	6,311	7,465	7,225	6,113
- เกาหลีใต้	3,083	3,086	3,449	4,584	6,117	6,558	5,329
- ใต้หวัน	2,663	3,202	3,515	4,107	5,074	4,456	4,707
- ฮังการี	2,119	2,027	3,010	3,586	4,038	4,241	4,554
- สิงคโปร์	1,967	2,069	2,253	2,809	3,671	3,861	3,567
- อินโดนีเซีย	1,772	1,992	1,897	2,190	2,748	2,657	2,991
- มาเลเซีย	1,348	1,366	1,440	2,097	2,862	2,810	2,767
- ไทย	1,753	1,743	2,037	2,790	3,759	3,514	2,619
- อินเดีย	1,457	1,816	1,817	2,075	3,195	3,117	2,569
- ฟิลิปปินส์	522	626	646	845	974	1,311	1,290
2.3 ประเทศในยุโรป	32,240	27,731	34,343	37,762	49,837	22,845	61,708
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	12,683	14,869	12,209	12,390	12,929	12,799	12,976
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	7,991	9,137	9,200	10,432	13,319	12,699	13,733
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	79.7	80.4	75.2	76.0	74.9	74.2	73.4
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	20.1	19.4	24.6	23.8	25.0	25.5	26.3
2.1 ในแอฟริกา	1.9	1.9	1.8	1.7	1.8	1.6	1.5
2.2 ในเอเชีย	5.0	5.4	7.4	7.8	8.2	8.1	7.5
2.3 ในยุโรป	8.0	6.5	9.4	9.0	9.8	10.9	12.1
2.4 ในตะวันออกกลาง	3.1	3.5	3.4	2.9	2.5	2.5	2.5
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	2.0	2.2	2.5	2.5	2.6	2.5	2.7

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ตารางแสดงมูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศเยอรมนีต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	306,911	322,097	248,618	279,153	331,505	332,996	323,049
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	82,960	80,844	80,934	92,139	112,141	110,989	112,500
2.1 ประเทศในแอฟริกา	8,096	8,398	6,771	6,922	7,653	7,415	7,205
2.2 ประเทศในเอเชีย	29,616	30,389	31,738	35,322	41,297	40,928	40,735
<u>10 อันดับแรก</u>							
- จีน	6,986	7,493	8,326	9,478	11,107	11,915	12,362
- ใต้หวัน	4,850	4,752	4,492	4,454	5,496	5,415	5,192
- เกาหลีใต้	3,377	3,448	3,442	4,208	5,270	4,298	3,800
- สิงคโปร์	2,083	2,375	2,446	2,941	2,968	2,870	3,200
- มาเลเซีย	1,891	2,233	2,060	2,454	3,153	3,107	3,000
- อินเดีย	1,681	1,723	1,954	2,148	2,515	2,633	2,397
- อินโดนีเซีย	1,911	1,394	1,610	1,853	1,989	2,189	2,349
- ฮองกง	3,378	2,373	2,626	2,398	2,545	2,320	2,116
- ไทย	1,757	1,877	1,899	2,083	2,261	2,175	2,062
- ฟิลิปปินส์	667	754	776	934	1,056	1,251	1,307
2.3 ประเทศในยุโรป	28,922	26,270	28,865	35,574	46,779	47,262	49,351
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	6,806	6,359	5,894	5,575	5,812	6,097	5,616
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	9,520	9,429	7,667	8,747	10,600	9,287	9,594
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	78.7	79.9	75.4	75.1	74.7	74.9	74.1
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	21.3	20.0	24.5	24.8	25.3	25.0	25.8
2.1 ในแอฟริกา	2.1	2.1	2.1	1.9	1.7	1.7	1.7
2.2 ในเอเชีย	7.6	7.5	9.6	9.5	9.3	9.2	9.3
2.3 ในยุโรป	7.4	6.5	8.8	9.6	10.5	10.6	11.3
2.4 ในตะวันออกกลาง	1.7	1.6	1.8	1.5	1.3	1.4	1.3
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	2.4	2.3	2.3	2.4	2.4	2.1	2.2

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ตารางแสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศอังกฤษต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	148,180	150,998	132,719	153,280	178,782	190,523	201,115
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	35,345	37,198	39,125	43,037	51,345	57,484	6,848
2.1 ประเทศในแอฟริกา	5,479	5,337	4,976	5,356	6,516	6,834	6,848
2.2 ประเทศในเอเชีย	12,739	13,611	15,181	18,267	21,108	22,483	24,053
<u>10 อันดับแรก</u>							
- ชองกง	2,448	2,825	3,195	3,541	4,189	4,570	5,265
- สิงคโปร์	1,803	2,022	2,144	2,815	3,263	3,351	3,245
- อินเดีย	1,805	1,668	1,695	2,009	2,655	2,659	2,728
- เกาหลีใต้	1,385	1,148	1,195	1,570	1,851	2,038	2,001
- มาเลเซีย	1,078	1,120	1,447	2,000	1,888	1,811	1,975
- ใต้หวัน	916	956	1,001	1,138	1,517	1,465	1,696
- จีน	571	745	1,112	1,273	1,299	1,154	1,508
- ไทย	821	830	995	1,145	1,323	1,523	1,411
- อินโดนีเซีย	348	549	497	561	828	1,295	988
- ฟิลิปปินส์	259	358	461	547	682	618	982
2.3 ประเทศในยุโรป	4,358	5,037	5,917	6,396	8,840	10,804	12,477
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	9,792	10,168	9,731	9,038	10,470	12,654	16,083
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	3,976	3,045	3,320	3,979	4,412	4,709	5,898
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	80.1	79.5	73.7	75.2	74.7	73.8	72.1
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	19.1	19.6	21.7	21.1	21.4	22.3	23.4
2.1 ในแอฟริกา	3.0	2.8	2.8	2.6	2.7	2.6	2.5
2.2 ในเอเชีย	6.9	7.2	8.4	9.0	8.8	8.7	8.6
2.3 ในยุโรป	2.4	2.7	3.3	3.1	3.7	4.2	4.5
2.4 ในตะวันออกกลาง	5.3	5.4	5.4	4.4	4.4	4.9	5.8
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	1.6	1.6	1.8	2.0	1.8	1.8	2.1

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ตารางแสดงมูลค่าการนำเข้าสินค้าของประเทศอังกฤษต่อประเทศต่าง ๆ

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
<u>แบ่งตามกลุ่มประเทศ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	174,856	183,490	158,950	176,842	203,770	214,671	225,622
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	33,726	36,620	38,185	41,001	48,692	57,573	62,730
2.1 ประเทศในแอฟริกา	4,406	4,115	3,836	4,129	4,956	5,413	5,479
2.2 ประเทศในเอเชีย	17,475	19,403	21,045	23,061	27,648	33,917	36,535
<u>10 อันดับแรก</u>							
- ฮังการี	3,780	4,209	4,498	4,735	5,578	6,378	6,714
- สิงคโปร์	1,992	2,092	2,429	2,905	3,479	4,012	4,445
- จีน	1,246	1,678	1,990	2,534	3,058	3,443	4,090
- ใต้หวัน	2,241	2,448	2,429	2,420	2,724	3,261	3,833
- เกาหลีใต้	1,627	1,639	1,618	1,681	2,464	3,184	3,653
- มาเลเซีย	1,635	1,934	2,097	1,845	2,347	3,708	3,368
- อินเดีย	1,374	1,513	1,635	1,974	2,266	2,514	2,808
- ไทย	1,104	1,125	1,156	1,402	1,640	1,859	1,987
- ฟิลิปปินส์	405	423	415	374	556	1,391	1,246
- อินโดนีเซีย	734	939	1,052	1,198	1,428	1,532	1,540
2.3 ประเทศในยุโรป	4,091	4,120	4,617	5,719	7,100	8,193	9,373
2.4 ประเทศในตะวันออกกลาง	4,000	4,790	4,796	3,919	4,077	4,612	5,601
2.5 ประเทศในมหาสมุทรแปซิฟิก	3,754	4,193	3,892	4,173	4,911	5,438	5,742
<u>แบ่งตามร้อยละ</u>							
1. กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม	83.3	82.8	77.4	78.2	77.6	75.7	74.7
2. กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา	16.1	16.5	18.6	18.1	18.5	20.3	20.8
2.1 ในแอฟริกา	2.1	1.9	1.9	1.8	1.9	1.9	1.8
2.2 ในเอเชีย	8.3	8.8	10.2	10.2	10.5	12.0	12.1
2.3 ในยุโรป	1.9	1.9	2.2	2.5	2.7	2.9	3.1
2.4 ในตะวันออกกลาง	1.9	2.2	2.3	1.7	1.6	1.6	1.9
2.5 ในมหาสมุทรแปซิฟิก	1.8	1.9	1.9	1.8	1.9	1.9	1.9

ที่มา : IMF Direction of Trade Statistics Yearbook 1998.

ประวัติผู้เขียน

นางสาววาริฉัตร ดวงจินดา เกิดวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 ที่กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2538 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2539 และในช่วงระหว่างการศึกษาคเคยเป็นผู้ช่วยสอน / ผู้ช่วยวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยโชค จุลศิริวงศ์

